

Έντυπο Εξατομικευμένης Ενημέρωσης και Συμβουλευτικής του σχολικού προσωπικού για την νόσο και τις ανάγκες μαθητών με Ιδιοπαθή Φλεγμονώδη Νόσο του Εντέρου (νόσο του Crohn ή ελκώδη κολίτιδα)

Το παρόν έντυπο περιλαμβάνει σύντομα ενημερωτικά στοιχεία για τις σωματικές και ψυχικές διαστάσεις των ιδιοπαθών φλεγμονώδων νόσων του εντέρου, καθώς και όλο το εύρος των δυσκολιών που καλείται να αντιμετωπίσει ένας μαθητής με ιδιοπαθή φλεγμονώδη νόσο του εντέρου στην καθημερινότητα του στο πλαίσιο του σχολείου. Δεν είναι απαραίτητο όλα τα αναφερόμενα στοιχεία να αντιπροσωπεύουν τον/την κάθε μαθητή/τρια που είναι ασθενής. Καλείστε οι γονείς να συμπληρώσετε τα εξατομικευμένα στοιχεία της νόσου του παιδιού - εφήβου σε συνεργασία με τον παιδογαστρεντερολόγο το ιατρικό μέρος και με έναν κλινικό ψυχολόγο με ειδίκευση στη νόσο το γνωστικό και ψυχολογικό προφίλ. Η ενότητα της συμβουλευτικής έχει δημιουργηθεί με βάση την πλαισίωση της οργανικής συμπτωματολογίας και των ιατρικών αναγκών του μαθητή/τριας παιδιού – εφήβου στο σχολικό πλαίσιο.

Ο στόχος της παρούσας εξατομικευμένης φόρμας είναι η βέλτιστη συμμετοχή και απόδοση του μαθητή στις υποχρεώσεις του σχολικού προγράμματος και στους εκπαιδευτικούς του στόχους, η βοήθεια στην διαχείριση της νόσου του και η μείωση του στρες του στην καθημερινότητα του σχολικού πλαισίου.

Τα κάτωθι στοιχεία καλείστε να τα δώσετε στον διευθυντή του σχολείου που φοιτά ο μαθητής/τρια παιδί – έφηβος.

Ο διευθυντής του σχολείου καλείται να αναθέσει σε ένα άτομο του σχολικού προσωπικού (π.χ. διευθυντής, υπεύθυνος δάσκαλος ή υπεύθυνος καθηγητής της ταξης, νοσοκόμα ή ψυχολόγος) να είναι ο υπεύθυνος για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης.

Ο/Η υπεύθυνος/η για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου είναι ο/η:

Καλείται να είναι ενήμερος μέσω του παρόντος εντύπου για την εξατομικευμένη εικόνα της νόσου στο/στη μαθητή/τρια και τις εξατομικευμένες ανάγκες του/της. Επίσης, καλείται να ενημερώσει το υπόλοιπο σχολικό προσωπικό που θα έρθει σε επαφή με τον/την μαθητή/τρια (δασκάλες, αναπληρώτριες δασκάλες, γυμναστής) για το περιεχόμενο του παρόντος φυλλαδίου και να τους δώσει ένα αντίγραφο. Τέλος, καλείται να είναι ο διαμεσολαβητής μεταξύ των γονέων, του παιδιού και του υπόλοιπου σχολικού προσωπικού.

Η συγκεκριμένη φόρμα αφορά:

Όνομα μαθητή: _____

Ηλικία μαθητή: _____

Σχολείο: _____

Τάξη σχολικής φοίτησης: _____

Σχολικό έτος: _____

Η φύση των ιδιοπαθών φλεγμονώδων νόσων του εντέρου

Ο/Η μαθητής/τρια _____ έχει
μία μορφή ιδιοπαθούς φλεγμονώδους νόσου του εντέρου (ΙΦΝΕ) που ονομάζεται
(νόσος του Crohn ή ελκώδης κολίτιδα).

1. Η περιγραφή των νόσων και η συμπτωματολογία

Οι ιδιοπαθείς φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου είναι χρόνιες παθήσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από φλεγμονή του πεπτικού συστήματος. Η ελκώδης κολίτιδα προσβάλλει την εσωτερική επιφάνεια του παχέος εντέρου και η νόσος του Crohn είναι δυνατόν να προσβάλλει οποιοδήποτε τμήμα του πεπτικού σωλήνα από το στόμα έως το πρωκτό.

Τα συνηθέστερα συμπτώματα των ιδιοπαθών φλεγμονώδων νόσων του εντέρου είναι το κοιλιακό άλγος, ο πρωκτικός πόνος, ο σπασμός του εντέρου, η ανάγκη να πηγαίνει το άτομο συχνά στην τουαλέτα, οι διαρροϊκές κενώσεις, οι αιματηρές διάρροιες (στην ελκώδη κολίτιδα), η μείωση της όρεξης για λήψη τροφής, η απώλεια βάρους, ο πυρετός, η ναυτία, ο εμετός, η κόπωση, οι αρθραλγίες και η αναιμία που είναι πιθανόν να προκαλέσει ζάλη, λιποθυμική τάση ή αδυναμία. Είναι πιθανόν να υπάρχει καθυστέρηση στην ανάπτυξη και στην έλευση της εφηβείας.

Ο ασθενής με ενεργή ιδιοπαθή φλεγμονώδη νόσο του εντέρου έχει την ανάγκη να χρησιμοποιήσει την τουαλέτα αρκετές φορές κατά την διάρκεια της ημέρας – έως και 20 φορές, συχνά αιφνίδια και έκτακτα για να αποφευχθεί η ακράτεια των κοπράνων. Η ακράτεια των κοπράνων είναι πιθανόν να συμβεί και σε τέτοια περίπτωση ο ασθενής μαθητής/τρια θα χρειαστεί άμεσα να καθαρίσει τον εαυτό του και να αλλάξει ρούχα κατά τη διάρκεια της παραμονής στο σχολικό πλαίσιο.

Οι ιδιοπαθείς φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου είναι χρόνιες νόσοι, κυκλικές με εξάρσεις και υφέσεις. Ο/Η ασθενής μαθητής/τρια αντιμετωπίζει γαστρεντερικά συμπτώματα σε επαναλαμβανόμενη μορφή, με περιόδους μη ενεργής συμπτωματολογίας μεταξύ των εξάρσεων. Τα συμπτώματα είναι πιθανόν να επιδεινώνονται αιφνιδίως και να είναι σε ύφεση για ορισμένο χρονικό διάστημα. Η φαρμακοθεραπεία βοηθάει στη διαχείρηση της φλεγμονής αλλά δεν αποτελεί τη θεραπευτική "ίαση" της νόσου.

2. Οι αιτιολογικοί παράγοντες

Τα αίτια των ιδιοπαθών φλεγμονωδών νόσων του εντέρου είναι άγνωστα. Θεωρείται ότι σχετίζονται με μεταβολές του ανοσοποιητικού συστήματος, οι οποίες προκαλούνται από κάποιο περιβαλλοντικό ερέθισμα σε άτομα με γενετική προδιάθεση για την εμφάνιση της νόσου.

Υπάρχει αλληλεπίδραση της σωματικής και της ψυχολογικής διάστασης ώστε είναι πιθανόν ο ασθενής να έχει επιδείνωση της συμπτωματολογίας της νόσου (έξαρση) σε περίοδο έντονης συναισθηματικής φόρτισης ή στρες.

Διαφοροποίηση στην φυσική λειτουργία του γαστρεντερολογικού σωλήνα, που είναι ένα βασικό χαρακτηριστικό των ιδιοπαθών φλεγμονωδών νόσων του εντέρου, είναι πιθανόν να παρουσιαστεί σε περιόδους έντονου περιβαλλοντικού ή/και ψυχολογικού στρες.

Το στρες από μόνο του δεν αποτελεί παράγοντα που προκαλεί την νόσο.

3. Η συσχέτιση της νόσου με τη γνωστική λειτουργία

Διαφοροποιήσεις στη γνωστική λειτουργία, λόγω του χρόνου ή οξείας πόνου, που περιλαμβάνουν ποικίλες γνωστικές διαστάσεις όπως τη δυσκολία στην προσοχή και στη συγκέντρωση, τη μειωμένη ικανότητα επεξεργασίας των πληροφοριών, τις δυσκολίες στη μνημονική ικανότητα [κυρίως στη μνημονική ικανότητα που βασίζεται σε λεκτικό υλικό (π.χ. λεξιλόγιο, ευχέρεια με λέξεις) και στη μνημονική ικανότητα που απαιτεί την εκμάθηση νέας γνώσης, την επεξεργασία πληροφοριών, την λήψη αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων με βάση την ανάκληση και χρήση πληροφοριών που έχουν ήδη διατηρηθεί – αποθηκευτεί στη μνήμη πριν βραχύ χρονικό διάστημα], τη δυσκολία στη νοητική ευελιξία της εφαρμογής της μετάβασης από μία οδηγία μίας άσκησης σε μία διαφορετική οδηγία και τη μειωμένη ικανότητα για ταυτόχρονη χρήση πολλών ικανοτήτων (όπως δραστηριότητες που απαιτούν οπτικοκινητικό συντονισμό) εμφανίζονται πολύ συχνά στον ασθενή μαθητή/τρια.

4. Η θεραπευτική αγωγή

Η θεραπεία των ιδιοπαθών φλεγμονωδών νόσων του εντέρου περιλαμβάνει φαρμακευτική αγωγή που καταστέλλει τη δραστηριότητα του ανοσοποιητικού συστήματος. Η θεραπεία χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της φλεγμονής αλλά και για θεραπεία συντήρησης ώστε να αποφευχθεί η επανεμφάνιση των συμπτωμάτων. Η θεραπεία με ανοσοκατασταλτικά καθιστά τον ασθενή περισσότερο ευάλωτο σε ασθένειες.

Η δυνατή φαρμακοθεραπεία, μέσω των παρενεργειών, και η θεραπεία με ανοσοκατασταλτικά ενισχύει την μείωση στις νευρογνωστικές λειτουργίες που προαναφέρθηκαν.

5. Η διατροφή

Ο/Η ασθενής είναι πιθανόν να έχει περιορισμό στην διατροφή του, να χρειάζεται να τρώει μικρά γεύματα κατά τη διάρκεια της ημέρας και συχνότερα να λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο σχολικό πλαίσιο.

6. Η απουσία από το σχολείο

Ορισμένες μορφές θεραπειών μπορεί να απαιτούν την παρουσία του ασθενή μαθητή/τριας στο νοσοκομείο, δεδομένο που οδηγεί σε αναπόφευκτη απουσία

του/της από το σχολείο. Είναι πιθανόν η απουσία να λάβει χώρα και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από μία ημέρα.

7. Η χειρουργική επέμβαση

Η χειρουργική επέμβαση αποτελεί επιλογή εφόσον η φαρμακευτική θεραπεία είναι αναποτελεσματική ή εμφανιστούν επιπλοκές. Στον ασθενή μπορεί να δημιουργηθεί ειλεοστομία, όπου δημιουργείται συνήθως ένα άνοιγμα (στομία) στη κοιλιά για την απομάκρυνση των υπολειμμάτων. Στο άνοιγμα προσαρμόζεται μία σακούλα για τη συλλογή των υπολειμμάτων που δημιουργείται κατα κανόνα στο κατώτερο δεξί τμήμα της κοιλιάς. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να παρέχεται στον μαθητή η δυνατότητα πρόσβασης στη τουαλέτα για να καθαρίσει την σακούλα και τον εαυτό του.

Ο/Η μαθητής/τρια που έχει κάνει χειρουργική εκτομή στο έντερο, ειδικά σε περίπτωση που έχει αφαιρεθεί μέρος του λεπτού εντέρου, είναι πιθανόν να υποφέρει από έντονες διαρροικές κενώσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να παρέχεται στον μαθητή/τρια η δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στη τουαλέτα για να καθαρίσει τον εαυτό του.

8. Η τάση της προσωπικότητας

Οι μαθητές με ιδιοπαθή φλεγμονώδη νόσο του εντέρου ως προσωπικότητες τείνουν να είναι άτομα που θέλουν να είναι "οι πρώτοι", να επιτυγχάνουν φιλόδοξους στόχους, και προσπαθούν πολύ σκληρά για να αναπληρώσουν την ύπαρξη της νόσου και τις επιπτώσεις της στην καθημερινή λειτουργικότητα.

Τα συμπτώματα της νόσου στον/στην μαθητή/τρια και οι ανάγκες του

Ο/Η _____ (όνομα μαθητή/τριας)

παρουσιάζει τα ακόλουθα συμπτώματα και τις ακόλουθες ανάγκες που μπορεί να διαφοροποιηθούν με το πέρασμα του χρόνου. Σε περίπτωση όπου η συμπτωματολογία τροποποιηθεί ο υπεύθυνος για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης καλείται να εμπεριέξει στο έντυπο ένα αντίγραφο της παρούσας ενότητας με τα νέα δεδομένα ώστε να είναι πάντα ενημερωμένο το εξατομικευμένο φυλλάδιο του/της μαθητή/τριας.

(σημειώστε με τικ τα συμπτώματα και τις ανάγκες του μαθητή/τριας):

Διάρροια (περίπου _____ επισκέψεις στην τουαλέτα ανά ημέρα)

Κοιλιακό άλγος (βαθμολόγηση: _____ από 10, όπου το 10 είναι ο υψηλότερος βαθμός κοιλιακού πόνου)

Κόπωση
Ναυτία

Εμετός (περίπου _____ φορές ανα ημέρα)

Ο/Η μαθητής/τρια έχει κάνει χειρουργείο _____ φορές

Εξήγηση: _____

Ο/Η μαθητής/τρια έχει υποστεί ειλεοστομία και έχει μία σακούλα συνδεδεμένη στο σώμα του.

Ο/Η μαθητής/τρια θα λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο σχολικό πλαίσιο.

Τα φάρμακα και οι δόσεις είναι: _____

Ο/Η μαθητής/τρια έχει περιορισμούς στην διατροφή του:

Εξήγηση: _____

Ο/Η μαθητής/τρια λαμβάνει θεραπεία που απαιτεί την απουσία του από το σχολείο:

Συχνότητα: κάθε _____ βδομάδες

Αναμενόμενος χρόνος απουσίας από το σχολείο: _____ μέρες για κάθε θεραπευτική αγωγή: _____

Ο/Η μαθητής/τρια καλείται να λαμβάνει βοήθεια από το σχολείο όσον αφορά:

.....την φαρμακευτική αγωγή

.....τις διατροφικές ανάγκες

.....την ειλεοστομία

.....άλλο

Ο/Η μαθητής/τρια χρειάζεται να αφήνει μία αλλαξιά ρούχων στο γραφείο του διευθυντή και μπορεί να χρειαστεί να μείνει μόνος να καθαρίσει τον εαυτό του και να αλλάξει ρούχα.

HELLENIC SOCIETY OF CROHN'S DISEASE'S AND ULCERATIVE COLITIS' PATIENTS ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΣΟ ΤΟΥ CROHN ΚΑΙ ΕΛΚΩΔΗ ΚΟΛΙΤΙΔΑ ΕΛΛΑΣ

Η φαρμακευτική αγωγή μπορεί να δημιουργήσει τις ακόλουθες παρενέργειες:

.... Πονοκέφαλο

.... Τρέμουλο

.... Άλλο:

Η φαρμακευτική αγωγή μπορεί να επηρεάσει την προσοχή και την συγκέντρωση του/της κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Άλλο: _____

Εξήγηση: _____

Digitized by srujanika@gmail.com

Ο/Η μαθητής/τρια παρουσιάζει το ακόλουθο εξατομικευμένο γνωστικό προφίλ (συμπληρώνεται από ψυχολόγο ειδικευμένο στη νόσο):

Ο/Η μαθητής/τρια παρουσιάζει το ακόλουθο εξατομικευμένο ψυχολογικό προφίλ (συμπληρώνεται από ψυχολόγο ειδικευμένο στη νόσο):

Ενέργειες – προσαρμογές που συνιστάται να λάβουν χώρα κατά την καθημερινότητα στο σχολικό πλαίσιο για το μαθητή/τρια με ιδιοπαθή φλεγμονώδη νόσο του εντέρου

Συνιστάται:

1. Να παρέχεται η δυνατότητα στο/στη μαθητή/τρια να επισκέπτεται την τουαλέτα οποιαδήποτε στιγμή χωρίς συνοδεία, χωρίς να ζητάει την άδεια από τον δάσκαλο ή τον καθηγητή και χωρίς τιμωρία. Για την διευκόλυνση του μαθητή, του δασκάλου ή καθηγητή και της μή διάσπασης της προσοχής των συμμαθητών ο μαθητής/τρια θα μπορούσε να κάθεται στη θέση δίπλα στην πόρτα εξόδου της τάξης. Η συγκεκριμένη ενέργεια έχει ως σκοπό τη μείωση του άγχους «αναμονής» για την ενδεχόμενη ανάγκη αιφνίδιας χρήσης της τουαλέτας.
2. Ο υπεύθυνος για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου να διασχίζει τους χώρους του σχολείου με τον μαθητή/τρια στην έναρξη της εφαρμογής του παρόντος πλάνου δράσης ώστε να του δείξει ποιά τουαλέτα είναι η πιό κοντινή, ανάλογα με την τάξη στην οποία θα βρίσκεται σε κάθε μάθημα, και μπορεί να την χρησιμοποιεί. Σε περίπτωση όπου η τουαλέτα δεν είναι εύκαιρη ο μαθητής/τρια θα ήταν αφέλιμο να έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την τουαλέτα του προσωπικού του σχολείου ή του γραφείου της νοσοκόμας. Σε περίπτωση όπου για λόγους ασφαλείας οι τουαλέτες είναι κλειδωμένες θα μπορούσε να δωθεί στο μαθητή/τρια το κλειδί για να την χρησιμοποιήσει. Αυτή η διαδικασία στοχεύει στη μείωση του άγχους που συσχετίζεται με το αίσθημα της κοινωνικής ντροπής για τα συμπτώματα της νόσου σε στιγμές ενεργούς έξαρσης της νόσου.
3. Να προσφέρεται η δυνατότητα στο/στη μαθητή/τρια να αλλάζει θέση στην σχολική αίθουσα σε περίπτωση όπου ο συμμαθητής του στο θρανίο έχει μία μεταδιδόμενη ασθένεια (π.χ. ίωση).
4. Να επιτρέπεται στο/στη μαθητή/τρια να αφήνει μία αλλαξιά ρούχων στο γραφείο της νοσοκόμας, εάν υπάρχει, ή στο γραφείο του διευθυντή.
5. Να επιτρέπεται στο μαθητή/τρια να ξαπλώσει σε ένα ήρεμο χώρο, για παράδειγμα στο γραφείο της νοσοκόμας - αν υπάρχει - εάν νιώθει ότι το χρειάζεται, λόγω κοιλιακού άλγους ή κόπωσης.
6. Να επιτρέπεται στο/στη μαθητή/τρια να έχει μαζί του νερό, μικρά γεύματα, καραμέλα ή ό,τι περαιτέρω συνιστά ο ειδικός σωματικής φροντίδας, για την χρήση τους εντός ή εκτός αίθουσας σε περίπτωση που νιώθει αυτή την ανάγκη.
7. Να επιτρέπεται στο μαθητή/τρια να λαμβάνει ο ίδιος την φαρμακευτική αγωγή του. Σε περίπτωση όπου για ιατρικούς λόγους δεν επιτρέπεται στον μαθητή να λάβει ο ίδιος την αγωγή του, θα ήταν διευκολυντικό να δίνεται η δυνατότητα τα φάρμακα να φυλάσσονται στο γραφείο της νοσοκόμας και να τα χορηγεί η ίδια στον μαθητή. Σε περίπτωση όπου δεν γνωρίζει καλείται να εκπαιδευτεί καταλλήλως.
8. Να παρέχεται στο/στη μαθητή/τρια η δυνατότητα να παραταθεί η χρονική διάρκεια της εξέτασης τόσο χρονικό διάστημα όσο έχασε λόγω της ανάγκης για χρήση της τουαλέτας ή κοιλιακού άλγους, χωρίς τιμωρία, όταν λαμβάνουν χώρα προγραμματισμένες εξετάσεις ή απρόοπτα διαγνώσματα

9. Να υπάρχει η δυνατότητα ο μαθητής/τρια να μην γράφει εξετάσεις σε περισσότερα του ενός μαθήματος την ίδια ημέρα.

10. Να δίνεται η δυνατότητα στο/στη μαθητή/τρια να εξετασθεί άλλη ημέρα κατόπιν συννενόησης ή να επεκταθεί το χρονικό διάστημα της παράδοσης της εργασίας, χωρίς τιμωρία, στην περίπτωση όπου ο μαθητής/τρια δεν μπορεί να συμμετέχει στις προγραμματισμένες εξετάσεις του σχολείου ή να παραδώσει εντός του καθορισμένου από τον δάσκαλο χρονικού ορίου μία εργασία λόγω έξαρσης της νόσου ή παραμονής στο νοσοκομείο για ιατρικές εξετάσεις ή νοσηλεία.

11. Να παρέχονται τα ακόλουθα σε περίπτωση όπου ο/η μαθητής/τρια λείπει από το σχολείο παραπάνω από μία ημέρα ή έχει προγραμματισμένη απουσία για νοσηλεία:

Ο υπεύθυνος για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου στον μαθητή/τρια να καλείται να επιβεβαιώσει ότι:

α) ο δάσκαλος ή ο καθηγητής έχει λάβει υπόψιν του να δώσει την ύλη του μαθήματος που έγινε, το υλικό που χρησιμοποιήθηκε και τις ασκήσεις για το σπίτι σε ένα άτομο (π.χ. ο διπλανός στο θρανίο, ένας γείτονας, ο/η αδερφός/η) που θα αναλάβει με δική του επιθυμία και ευθύνη να τα δώσει στο μαθητή που έλειπε ώστε να μπορεί να συνεχίσει τη μελέτη του στο σπίτι

β) όταν επιστρέψει ο μαθητής/τρια στο σχολείο θα μπορούσε ο ίδιος να βοηθήσει τον μαθητή/τρια να οργανώσει την μελέτη των μαθημάτων που έχασε με βάση τις προτεραιότητες των σχολικών υποχρεώσεων του, να βρεί άλλες ώρες για τις εξετάσεις που έχασε, όπως και να καθορίσει τα νέα χρονικά όρια παράδοσης των εργασιών που έχασε.

Κατα τη διαδικασία της οργάνωσης των μαθημάτων και εργασιών που έχασε ο/η μαθητής/τρια ο σκοπός θα είναι η ανάδειξη των ικανοτήτων του σε κάθε μάθημα και θα δίνεται έμφαση στη ποιότητα και όχι στη ποσότητα της ύλης που αναπληρώνεται.

Ο δάσκαλος ή ο καθηγητής, κατα τη κρίση του, μπορεί να τροποποιήσει ή να αντικαταστήσει, τις ασκήσεις και τις εργασίες ώστε να διευκολύνει τη δυνατότητα του παιδιού να αναπληρώσει την ύλη που έχασε και να αναδειχθούν οι ικανοτήτες του, χωρίς να υπάρχει κάποια τιμωρία.

12. Να επιτρέπεται στον/στη μαθητή/τρια να έχει την δυνατότητα να αφήνει ορισμένα βιβλία στο χώρο του σχολείου ώστε να μην επιβαρύνεται με το βάρος του. Αυτό συσχετίζεται με την περίπτωση όπου η ενεργότητα της νόσου στον συγκεκριμένο μαθητή/τρια επηρεάζει την πυκνότητα των οστών, τις αρθρώσεις, το βάρος του μαθητή ή το αίσθημα της κόπωσης. Όπου υπάρχει ανσασέρ θεωρείται ότι θα είναι επίσης βοηθητικό να δίνεται η δυνατότητα στον μαθητή να το χρησιμοποιεί σε περίπτωση όπου έχει μάθημα στον δεύτερο όροφο ή σε ανώτερο.

13. Να δίνεται η δυνατότητα στο/η μαθητή/τρια στο μάθημα της γυμναστικής να κρίνει και να επιλέγει μόνος του το επίπεδο της ενέργειας του και την κόπωση του, θα αποφασίσει δηλαδή σε τί μπορεί να συμμετέχει και σε τί όχι. Εάν υπάρχει συνεχής μή συμμετοχή στο μάθημα της γυμναστικής λόγω κοιλιακού άλγους ή άλλου σωματικού συμπτώματος, ο γυμναστής είναι ωφέλιμο να ενημερώσει τον υπεύθυνο για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου, ο οποίος καλείται να ειδοποιήσει τους γονείς για να υπάρξει ιατρική γνωμάτευση.

14. Να επιτρέπεται στο/η μαθητή/τρια να συμμετέχει στις εκδρομές και στις δραστηριότητες του σχολείου λαμβάνοντας υπόψιν την εφαρμογή των ανάλογων ενεργειών – προσαρμογών που συνίστανται στο παρόν έντυπο. Ο/Η υπεύθυνος/η για την εφαρμογή του σχεδίου είναι βοηθητικό να είναι ενήμερος/η για την ύπαρξη εύκολης πρόσβασης σε τουαλέτα στο χώρο όπου θα γίνει η εκδρομή και να ενημερώσει καταλλήλως τους γονείς και τον μαθητή. Σε όποιες περιπτώσεις είναι εφικτό, θα μπορούσε να επιτρέπεται στο μαθητή/τρια να μην δεσμευτεί εκ των προτέρων αλλά να αποφασίσει την ίδια ημέρα εάν θα συμμετέχει σε μία εκδρομή ή όχι. Οι εκδρομές που οργανώνει το σχολείο μπορεί να δυσκολεύουν το παιδί ή τον έφηβο καθώς η πρόσβαση στην τουαλέτα μπορεί να είναι περιορισμένη. Είναι πιθανόν να μην συμμετέχει σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν η νόσος είναι ενεργή.

15. Να ενθαρρύνεται ο/η μαθητής/τρια να συμμετέχει σε όλες τις σχολικές δραστηριότητες καθώς και στις ενδεχόμενες τιμητικές διακρίσεις που αποδίδει το σχολείο.

16. Να ενθαρρύνεται ο/η μαθητής/τρια να λαμβάνει την φαρμακευτική αγωγή του την ώρα που πρέπει, να τρώει ή να πίνει νερό την ώρα που το χρειάζεται, να ακολουθεί τους διατροφικούς περιορισμούς που έχουν συσταθεί, να πηγαίνει στην τουαλέτα όποτε το χρειάζεται και ό,τι περαιτέρω χρειάζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Όλα τα προαναφερόμενα θα πρέπει να λαμβάνουν χώρα χωρίς να υπάρχει κάποια τιμωρία για τον μαθητή/τρια.

Τονίζεται ότι οποιαδήποτε περαιτέρω σύσταση για επιπρόσθετες ενέργειες ή προσαρμογές λόγω της συσχέτισης της ιδιοπαθούς φλεγμονώδους νόσου του εντέρου με τις γνωστικές και τις συναισθηματικές διαστάσεις απαιτεί αξιολόγηση της εξατομικευμένης γνωστικής και ψυχολογικής εικόνας του εκάστοτε μαθητή/τριας παιδιού – εφήβου από κλινικό ψυχολόγο ειδικό στη νόσο.

Περίπτωση Έκτακτης Ιατρικής Ανάγκης

Σε περίπτωση έκτακτης ιατρικής ανάγκης θα υπάρξει επικοινωνία με τον/ην κο./κα.
στα εξής τηλεφωνικά νούμερα:

Σπίτι: _____

Εργασία: _____

Κινητό: _____

Άλλο: _____

Υπογραφή:

Κηδεμόνας: _____

Διευθυντής σχολείου: _____

Υπεύθυνος/η για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου:

Νοσοκόμα (εάν υπάρχει): _____

Μαθητής (ανάλογα με το ηλικιακό επίπεδο): _____

Ημερομηνία: _____

Το παρόν κείμενο συντάχθηκε από τη Κλινική Ψυχολόγο (MSc) Κα. Άννα Φαρδή για το Σύλλογο Ατόμων με νόσο του Crohn και ελκώδη κολίτιδα Ελλάδας.

Η συντάκτρια δεν λαμβάνει καμία ευθύνη για τα συμπληρωμένα στοιχεία του παρόντος εντύπου καθώς δεν έχει αξιολογήσει η ίδια την εξατομικευμένη γνωστική και ψυχολογική εικόνα του/της μαθητή/τριας για τον/την οποίον/αν χρησιμοποιείται το έντυπο.